

Worminfecties bij biologische leghennen

Monique Bestman

22 januari 2021

Worminfecties bij biologische leghennen

Uitloopgebruik: risico of deel van de oplossing bij worminfecties?

- Meer wormeitjes in mest van uitloopkippen (en scharrelkippen?)
- Eerder buiten en hoger % buiten -> minder wormeitjes in mest

Wat is de relatie tussen
uitloopgebruik en
wormbesmettingen?

NL: WUR-Livestock Research en LBI

40 koppels kippen in Zweden, Nederland en Italië

Biologische bedrijven > 10 jaar of ouder

Monsternamen als hennen > 45 weken zijn en > 3 maanden buiten lopen

Monsternamen zo lang mogelijk na ontwormen

6 Grondmonsters op 5, 20 en 50 meter van de stal

70 mesthoopjes buiten op > 50 meter van de stal

70 mesthoopjes binnen

Analyses door AviVet Lunteren

Kenmerken onderzochte koppels

Kenmerk	Allemaal	Zweden	Nederland	Italië
Aantal koppels	40	10	20	10
Ras		1 bruin 9 wit	17 bruin 3 wit	6 bruin 1 wit 3 overig
Hennen/bedrijf	11.714	19.435	11.496	4430
Hennen/koppel	3.384	6.186	2.771	1770
Aantal jaar uitloop in gebruik	16	18	15	14
Leeftijd hennen (weken)	62	66	62	60
% Hennen max buiten	51	31	48	76
Rapportcijfer gezondheid 60 wkn	8,0	8,0	7,9	8,8
Leg% 60 wkn	86	88	89	76
Uitval% t/m 60 wkn	5,1	4,3	4,5	7,2
Aantal x ontwormd t/m 60 wkn	2,5	0	4,8	0
Dagen sinds laatste wormenkuur	41	Nvt	41	Nvt

Vragen & antwoorden o.b.v ons onderzoek

1. Relatie tussen uitloopgebruik en wormeitjes in uitloopgrond en mest? - **NEE**
2. Relatie tussen begroeiing/beheer van uitloop en worminfectie? - **NEE, MAAR VERDER WEG MINDER EITJES**
3. Verschil in worminfectie tussen buiten- en binnenkippen? - **ALLEEN NL**
4. Is er een verschil in wormbesmettingen tussen zomer en winter - **GRONDMONSTERS 's ZOMERS MEER/VAKER WORMEITJES**
5. Relatie tussen worminfectie en uitval, productie en diergezondheid? - **3X NEE**
6. Verschil tussen wel en niet medicinaal ontwormen? - **NIET KUNNEN AANTONEN**
7. Relatie tussen kippenras en worminfectie? - **WIT VAKER SPOELWORM EN BRUIN VAKER CAPILLARIA**
8. Oplossingsrichtingen - **NOG EVEN GEDULD 😊**

Mogelijke oplossingsrichtingen, deels obv ander onderzoek

Uitloopgrond mogelijk minder besmettelijk dan strooisel binnen

- > Strooisel in stal vervangen tijdens ronde
- > stal goed schoon maken tussen rondes
- > uitloopgebruik en verspreiding over groter oppervlak stimuleren
- > eitjes sneller weg uit kiezelstenen en houtsnippers dan uit grond

Monitoring en pas behandelen bij overschrijden drempelwaarde

- Elke 2 weken mestmonster
- Ontwormen bij >200 spoelwormeitjes/gram
- In Zweeds onderzoek 3x ontwormd ipv 1x; maar 3x is minder dan NL 5x

Effectiviteit kruidenmiddelen niet bewezen

m.bestman@louisbolk.nl

This project is funded by means of CORE Organic Cofund, project 'FreeBirds' (2018-2021)

